

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill. Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ Munkatársak: Dr. Mayer Ödön, Balla István és Falu Kornél. Kiadó: PAPP GYÖRGY	Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz. Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében. Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltnének.

A kitüntetés.

Ő cs. és apostoli királyi Felsége szept. 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával Majláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi püspök urat a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki.

Az erdélyrészi katolikusok és mindazok, akik ezen hazarészben szerencsések voltak az erdélyi püspök úrral csak egyetlen-egy percze is találkozni és csak egy-két szót váltani és mindazok, akik az erdélyi püspök úrnak működését egyházmegyéje körében és a felebaráti jótékony-ság és a nemzeti kulturális intézmények terén látják, sőt még azok is, akik látják azokat a tényeket is, amiket a püspök úr a maga belső házi körében tesz: hálás érzelmekkel fogadják a Felséges Urnak ezen legkegyelmesebb elhatározását, mert ezek között egyetlen-egy sincs, aki be ne látná, akár vallási, akár hazafias, akár emberies szempontból tekinti a püspök úr ténykedését, hogy az hasznos nem volna.

És örvendezünk mindnyájan katolikusok és nem katolikusok ennek a kitüntetésnek, mert bár alkalmatlan időben, de bekövetkezett az, aminek bekövetkezését mindnyájan úgy az erdélyi püspöki állás méltósága érdekében, mint az erdélyi püspök úr mindenki által tisztelt, nagyra becsült és szeretett egyénisége iránt is óhajtottuk és kívántuk.

Már régen óhajtottuk és kívántuk ennek a kitüntetésnek bekövetkezését, mert hiszen ha már általában kitüntetések vannak a világon, akkor legelső sorban miért éppen azok kitüntetése késlekedjék, kiknek élete, működése, kedvessége a

mi szemeinkben az érdemekre nézve mindeneken felül áll?

Tudjuk, nagyon jól tudjuk, sőt a püspök urnak minden lépéséből és minden szavából kiérezzük, hogy fáradhatatlan tevékenységét egészen más indokok éltetik és istápolják. De hát rossz néven tőlünk hivatalosan és nem hivatalosan, de mindenesetre lelkünkben hivatástól nem veheti, hogy mindazokat s köztük legfőképpen a püspök urat, akiket szívünkben hordozunk s látjuk, hogy tényeiket nem önérdék, de kiváló emberszeretet hozza létre és létre hozza oly tökéletesen, a miként ember kezéből kikerülhet, az emberi méltóság azon magaslatain kívánunk a külső dekoráció tekintetében is látni, a hová ellenségeik is bámulva és félve tekintenek fel.

Igen! Mi mély és hódoló hálával tekintünk a Felséges Ur legmagasabb elhatározására és áldjuk tényeit: azt is, hogy nekünk ide az erdélyi részekbe adta Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspököt és azt is, hogy a püspök urat az-azal a dísszel, mely az erdélyi püspöki széket eddig mindig díszítette, legkegyelmesebben feldíszíteni kegyeskedett.

A tanév elején.

Ma már az iskolaépület komor, szürke falai benépesültek vidám, jókedvű fiatalokkal. A nagy vakáció elegendő volt arra, hogy az előbbi esztendő fáradalmait kipihenjék. Az oly tanuló, ki rest volt a múlt évben, aki immel-ammal, hányi-veti módon végezte el teendőit, nem köteleességérgézből, egy végezel elérése szempontjából tanult, hanem mert muszáj volt tanulnia, annak a szünetidő alatt sem volt meg az a hamisítatlan, igaz

kedve, s az az új tanév elején is kedvetlenül, kelletlenül megy az iskolába.

Aki felfogta hivatását, aki komolyan forgatta a könyveket, szorgalmasan és lelkiismeretesen tanult, annak valódi öröme tellett a vakációban, mely idő alatt szórakozott, pihent, hasznosan töltvén el az időt, jóleső érzettel néz az új tanév elé.

Elég szomorú, hogy találkozik igen nagy számu ifju aki nincs tisztában vagy nem akar tisztában lenni az-azal, hogy a szülők mily nagy áldozatok árán taníttatják, hogy ember váljék gyermekeikből. Mennyi önfeláldozás, önmegtágadás a szülők részéről, csakhogy meglegyen a gyermeke számára a taníttatás költsége és hány tanuló keseríti meg szülei életét, hogy nem tanul, lusta, renyhe, mindent csinál, csak nem tanul, osztályokat ismétel s ujabban is megbukik, úgy hogy a legszebb esztendőket tétlenül elsurranak a feje felett s látja, hogy a pályáját elvágta, maga sem tudja, mihez kezdjen, miibe fogjon, mihez volna hajlama, kedve, tehetsége.

Valószínűleg semmihez, mert korán tanulta meg a tanulástól való irtózatát, a lustálkodást, a semmittevést; ez erősen meggyökeredzik a fiatal lélekben, mire naggyá nő, nem tud dolgozni, nincs munkakedve, ambíciója, csak könnyen és gond nélkül óhajt élni.

Már pedig nem állanak örökösen a szülők a hát megett, előbb-utóbb a maga lábán kell járnia, s ha nem tud, nincs aki támogassa, istápolja, aki segítő kart nyújtson nyomorúságában.

A kötelességtudó és érző ifju, örömmel tanul, nem ösmer nehézségeket, okosan, bölcsen osztja be idejét, jut is, marad is néhány óra a szórakozásra s ezt sem haszontalanságokra, léhaságokra fordítja, hanem nemesebb élvezetekre, jó könnyvek olvasására, testmozgásra s ami fejleszti az elmét, a lelkét és testét egyaránt. Az ilyen ifjuból aztán lesz is valami, szüntelen előtte lebeg a cél: az élethivatás, egy pályán való működés, hogy méltó tagjává legyen idővel a társadalomnak, a hazának.

Ne kényszerítse a szülő gyermekét a tanulásra, ha látja, hogy nincs hozzávaló kedve, hajlama, ne akarjon senki a fiából ügyvédet, tanárt, orvost stb. nevelni,

TÁRCSA.

Csatangolás.

V.

Nem tudok Csiksomlyótól megválni anélkül, hogy egy-két legendás dolgot róla el ne mondjak.

A Kisomlyó hegyen van a „Silátor“, azaz a Szálvátor kápolna, mely a somlyói pünkösztí búcsujárásnak, hová 20—30 ezer ember jön össze, központját képezi. E kápolnát a legenda szerint szent István király építtette annak emlékére, hogy a pogány hitet védő Gyula vezért legyőzte és a legenda azt is mondja, hogy a kápolnát égből leszálló angyalok építették fel. A csiki krónika szerint a kápolnát Uopole rabonbán fiának Beczéknek fia: Köröns, Csatha, Bándé, Györffy, Papulez, Ilanes és Tivaél végezték.

A búcsúsok közül sokan még nem nagy régen is ehhez a kápolnához a legmeredekebb kavicsos oldalon térdelve mentek fel s még csak valamivel előbb maradt el az az önsanyargatás, hogy ezen kápolnában egyes emberck vas csillagos korbácsokkal addig verték magukat, míg vérpatakzott a hátukból. — Az a 20—30 ezer ember a Kisomlyó tetején és oldalain keresztek és zászlók alatt menve szemkápáztatóvá és meghatóvá teszi a hegyet.

A barátok templomában a főoltáron Szent István

és Szent László óriás szobrai között van a esudatevő Máriaszobor. Csudatevő, mert a legenda sok ilyen tettet említ fel róla. A szobor a legenda szerint a mohácsi vész után az égből szállott alá, hogy Csikot az eretnecségtől megmentse. Én úgy hallottam a legendát, hogy k. b. ebben az időtájban a tatárok a Nagysomlyón levő templomot lerombolván, az ott levő Mária-szobor eltűnt. Bizonyos idő múlva az emberek a taploczai mezőn Mária-szobrot találtak s azt Somlyóra a templomba akarták vinni, de sem ketten, sem négyen, sem nyolczan, sem tizenhaton, szóval akár hányan voltak, nem tudták felemelni. Processzió ment tehát a szobor után, mire a szobrot a legnagyobb könnyűséggel a templomba szállíthatták. Más alkalommal két tatár a templomba berontott, mondja tovább a legenda, egyik szekerezéjével akarta ketté hasítani a szobrot, de keze azonnal elszáradt; így járt a másik is, aki lándzsáját emelte a szoborra, végül a mikor a török pasa lépett a templomba, a szobor látása úgy meghatotta, hogy a többi tatárokat kikorbácsolván, maga a földre borult és imádkozott. Ha Csikot vész fenyegette, a szobor előre fájdalmas arcot öltött és könnyezett. A mikor Csikot Ali pasa feldulta, három héttel megelőzőleg a szobor homlokán és mellén összesen három csillag oly erősen ragyogott, hogy éjjel a templomot megvilágították. Ugyanekkor egy tatár osztorával a szent szobor arczára csapott és ez olyan sebet csinált, amely vérzett s ezt aztán semmiféle festő se tudta befesteni.

A Nagysomlyón mind a két hegyesűcs épületromokat őriz. Egyik a hagyomány szerint vagy a Kármeliták vagy a Szerafikusok szerzete által Szent István idejében épített és védőfalakkal ellátott kolostor volt; a másik pedig ősrégi vár, melynek már romlása is nagyon régi időt jelez. Ezt a várat „Sóvárnak“ nevezi a legenda. A két csücs között elterülő nyakon remeték laktak. A Nagysomlyón található a „kőosztovátja“ is. Egy sziklacsoporthoz ez, melyről a legenda a következőket mondja: Sóvár egyik büszke felfuvalkodott asszonya egy vasárnapon is szövögetett. Komaasszonya kérdőre vonta, hogy az Isten imáadására rendelt napon miért dolgozik?

„Csak ezt a kicsit végzem be!“ felelé ez.
„Ha Isten segíti,“ mondja a komaasszony.
„Már akár segél, akár nem, ezt bevégezem!“ mond az úrnő, de alig mondá ki az Istent káromló szót, úgy ő maga mint „osztovátja“ (azaz szövőszéke) is kővé változott.

Ennyit a legendákból!
S most elmondom, hogy minő viszonyban van a somlyói barátok temploma Csikország küzdelmeivel és vitéz eseményeivel.

Csik határszélen fekszik s így a becsapó ellenségnek „örökké“ útjában állott. De legnagyobb mértékben küzdött a fejedelmek alatt, mikor török, tatár, oláh, sőt gyakran maguk a fejedelmek támadták meg eme helyet. Ilyenkor a nép mindig a templomhoz gyült

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknek, légszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. — Emeli az **étvágyat** és a **testsúlyt**, eltávolítja a **köhögést** és a **köpetet** és megszünteti az **éjjeli izzadást**. — Kellemes szaga és jó íze miatt a **gyermekek** is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként **4 kor.-ért** kapható. — **Figyeljünk, hogy minden üveg alantí céggel legyen ellátva**

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár **Basel.** (Svájcz.)

ha például az asztalossághoz, lakatossághoz, gazdálkodáshoz stb.-hez érez hivatást. De tévedés azt hinni, hogy manapság az iparosnak nem kell tanulnia, ellenkezőleg, a kiből jó iparost, kereskedőt akarnak nevelni, annak elegendőt kell tanulnia.

Manap egyáltalán minden pályához tanulás kell s nem lehet enélkül boldogulni. A ki nem akar tanulni, abból nem is lesz semmi s az ne is várjon semmit a jövőtől. Dolgozni kell a jelen időben, erősen, kitartóan, szívesen, mert nehéz az élet, küzdelemmel van tele, s ha megakarunk küzdeni az élettel, akkor kell is hogy valamik legyünk.

A hazának is csak dolgos, munkás férfiakra van szüksége, mert csak ilyenek segítségével lendülhet a haza, virágozik a hon, gyarapodik, fejlődik és gazdagodik az állam. Tettre kész és munkakedvelő férfiak kellenek, a kik megvetik az alapját egy erős és szilárd nemzet kialakulásának.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1905. szeptember 14.

A Régészeti Múzeum látogatásáról.

Az alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Egylet székhelyén, Gyulafehérvárt, már 1887-ben szerény, kis muzeumot alapított és rendezett be. Ezen szerény kis muzeum, mely ma már tudományos intézménnyé vált s pedig úgy az állam nagybírói segélyezése, mint a társadalom művelt tagjainak anyagi és szellemi támogatása folytán, szépen fejlődött ki, de virágzása csak azon időpontban vehette kezdetét, mikor a városi képviselő testület Novák Ferenc polgármester ajánlatára a volt „kisdudóví épületet“ a körülötte elterjedő kertrésszel együtt múzeummá való be rendezésre engedte át határtalan időre az egyletnek.

Az 1900-ik évtől kezdve tehát fennáll városunknak egyik fődíszeképpen a „Régészeti Múzeum“ a Széchenyi utca és legközelebbi napokban elnevezett „Múzeum utca“ által képezett utcasaroknak közelében.

A muzeum-épület ez időszereint még mindig szerény és a begyűlt igen becses tárgyak mennyiségéhez arányosítva korlátolt, de az állami segély és a művelt társaság bőkezű hozzájárulása révén nem sokára megfelelő alakban fogja dícsérni Gyulafehérvár nemessen gondolkodó intelligenciájának azon általánosan s különben is mindenütt elismert elvét és nézetét, hogy a muzeum, mint neve is hangoztatja, a művészet és tudomány valóságos temploma, minél fogva a városi legmodernebb élet keretében egyuttal a legfontosabb nyilvános épület is.

A muzeum befolyása nem csekélynek tartandó az emberi művelődésre nézve, mert a művész ott talál jó előképeket tanulmányaihoz, a tudományos kutató tág tért és anyagot eredményes működésére, a közönség

s a barátok a felfegyverkezésben, lelkesítésben és küzdelemben állandóan szerepeltek.

Igy 1553-ban Izabellával támadván a csikiaknak számadásuk, Szulejmán rendeletére a moldovaiak Ilyés vezérük alatt Csikba csaptak és itt a falvakat és a „kolostort“ feldúlták s Lázár Bernát barátot s másokat fogságra hűzolták.

Ezt a szégyent a csikiak 1559-ben vagy 1556-ban lemosták, mert János Zsigmond fejedelem vallásukat megtámadni akarván, elrendelte Csiknak ostromlását. A lelkeszek biztatására a nép Somlyóra a templomhagyult. Itt újra előszedték a rejtett ágyukat és fegyvereket. A papok és barátok a nép élére állottak és a fejedelem hadai elé vezették és azokat megverték. Ennek emléke a mostan évenként megtartott somlyói pünkösztői búcsú.

A nép között küzdenek a barátok 1600-ban Básta-val szemben, 1601-ben Székely Mózzsal szemben, mikor a templomot is feldúlták, melyet csak 1653-ban hoztak ismét helyre.

Ugyanígy 1661-ben, mikor a csikiak Apaffy Mihály fejedelmet nem akarták elismerni s ezért Ali pasha parancsára Izmail pasha beütött Csikba s a székelyek hősi ellenállása dacára is feltudta égetni Csikot, a somlyói kolostort és templomot, melyet ismét Domokos Kázmér barát most már másodszor csak a nép áldozataival tudott visszaállítani. Igy jönnek egymás után a küzdelmek 1690-ben és 1694-ben. Ez utóbbi nagy veszedelem volt, mert a teljesen védtelenül hagyott Csikra 12 ezer tatárból álló had csapott rá s egész Felesikot feldulta és 120 örmény és 7000-nél több más fogolylyal indult a somlyói kolostor kirablására. A barátok is megijedtek s elhúzódtak. Egy azonban, Nizet Ferencz, otthon maradt, az odafutott és Isten oltáránál védelmet kereső, remegő népet fellelkesítette, rendezte, szervezte, a kolostorban levő fegyverekkel ellátta és a Kissomlyó aljában

pedig gazdag és termékeny mezőt, hol szellemét, szívét, kedélyét és értelmét egyaránt nemes és könnyű módon kiképezheti, mert az, ki valamikor valamely jóra való muzeumot csak kissé behatóbban szemlélte vagy tanulmányozott, nem tagadhatja meg, hogy hazánk történelmi emlékeinek ily gyűjteményről származó oly lüktetést érez szívében, mely nemesítőleg hat mindazokra, kik érző szívvel még bírnak.

Oly felbuzdulás árad ki innen a közönségre, melyet az többnyire még a közönséges napi életre is átvisz, mert a gondolkodás módját megszeli és az embert nagyobb emberiességre felhangolni képes.

A muzeum tagadhatatlanul a legalkalmasabb és legáldásosabb nevelési eszköz főképp a felnőttekre nézve.

Ime! Gyulafehérvár közönsége nagyon szerencsésnek mondható, oly ily nemesítő és lélekművelő intézménynek áldását élvezheti; mert tessék csak kevéssé körültekinteni s látni fogja a kutató szem, hogy bizony kevés város van hazánkban, mely hasonló előnynek örvendhet.

De élvezik is már sokan egyetünknek eme önzetlen, tudományt és műveltséget nyújtó intézete áldását, mit legjobban és leghatározottabban kifejezhető a muzeum látogatók számarányainak feltüntetésével s pedig a muzeumban levő vendégek könyv névbeírások alapján.

Ezen bejegyzések szerint az 1900-iki májustól 1905-ki szeptember 12-ig látogatta muzeumunkat összesen 2524 vendég s pedig: állandóan Gyulafehérvárt lakó 724, nem gyulafehérvári, de Magyarországon lakó 1448 és külföldön lakó 352 személy.

Magyarországon lakókon kívül és általában külföldről valók látogatták meg muzeumunkat Bécsből, Bécsúj helyből, Prágából, Olmützből, Brünnből, Grácból, Lembergől, Göttingenből, Tübingenből, Lipcséből, Genfből (Belgiumban), Rómából, Bukarestből, Constanzból és Konstatinápolyból.

A tanintézetek közül tanulmányi kirándulások alkalmával tanárok és tanítónők vezetése mellett látogattak tanuló ifjak és lányok 24 kisebb-nagyobb csoportban: A gyulafehérvári r. k. főgimnázium, a papnevelde, a r. k. leányiskola.

A kolozsvári egyetemi hallgatók.

A nagyszebeni állami főgimnáziumi, a cs. és kir. hadtestiskola, a cs. és kir. hadapródiszkola, a luth. tanító képezde, a luth. főgimnázium, a luth. leány polgári iskola.

A budapesti VIII. ker. polgári iskola, a tanárképző főgimnázium.

A nagyenyedi ev. ref. kollégium.

A szászvárosi ev. ref. kollégium. — A zalatnai állami polg. leányiskola. — Az aradi állami főgimnázium. — A dévai állami főreáltanoda. — A balázsfalvi főgimnázium, a tanítóképezde. — A székelyudvarhelyi főgimnázium. — A debreczeni ev. ref. főiskola. — A bucaresti főgimnázium és a constanzi főgimnázium stb.

messze ellátzó helyen, felállította. És felállította úgy, hogy a had sokat mutasson: elől a harcoképes férfiakat a deáksággal, hátul pedig a nőket, kiknek fejére fekete kucsmákat tétetett, végül a toronyba és a had élére nagyszámu dobosokat és puskásokat helyezett s meghagyta, hogy nagy lármát üssenek. A csel sikerült, a tatár had megijedt, futásnak eredt, s egy részét Aleškon részben az üldöző és részben az ellenséggel szembe jövő csikiak vágták le, másik része a gyimesi szoroson menekült ki.

Végül még csak azt akarom megemlíteni, hogy 1705-ben a kurucokat üldöző Graven a templomban elrejtett fegyvereket kiereszolta és Brassóba szállította.

Ezek után az emlékek után csoda-e, hogy a még mindig vallásos csiki nép annyi tisztelettel és ragaszkodással viselkedik a somlyói legendás Máriaszobor, templom és Silátor iránt; hogy a pünkösztői búcsúra 20—30 ezer ember gyűl össze és hogy a hosszú területen fekvő Csikban a tengelyen egy-két napi „járó föld“ távol-ságban lakó rokonság úgy a pünkösztői, mint a többi Mária ünnepeket is évenként arra használja fel, hogy azokkal a rokonokkal, kikkel másképpen nem találkozhatnak, egy-két napon át társaloghasson?

Immár elérkezett az ideje, hogy búcsut vegyek Somlyótól is, mert a kocsit várt.

El is búcsúztam mindazoktól, kik minket szíves vendégszerettel fogadtak, elbúcsúztam jó barátaimtól és ismerőseimtől s elbúcsúztam utazótársamtól, tanárkollégámtól is, mivel hogy utaink immár elváltak egymástól. Én feleségemmel elindultam testvéreim, sógoraim, nagynéném és rokonaim látogatására, kik Csikvármegyének legelső csúcsától legfelső pontjáiig laknak s a kik közül egyikkel-másikkal 5—6, másokkal pedig 9—10 év óta nem találkoztam.

Gondolom, hogy muzeumunk mint nevelő és tanító, mint kedély- és érzelem nemesítő intézmény már eddig is jó szolgálatot tett hazánk nyilvános művelődés terén, de remélem, hogy ezután, — majd a muzeum tervbe vett kibővítése után még intenzívebben fog hatni a jót, szépet és hasznost szerető polgártársaimra.

Dr. Cserni Béla.

— **Az erdélyi püspök úr** köriratban közölte papságával s a tanintézetekkel, hogy v. b. t. tanácsossá nevezetett ki s egyúttal minden üdvözlés mellőzését rendelve el, papjait és híveit arra kérte: imádkozzanak érte, nehogy rangban emelkedvén, kiessék Isten kegyelméből s hogy megtarthassa a jó emberek becsülését.

— **Személyi hírek.** Szász József, Alsó-Fehér vármegye alispánja gyógykezeltetés végett két heti tartózkodásra Budapestre utazott. — Városunk polgármestere üdülés céljából szintén Budapesten a Császárfürdőben időzik.

— **Veni Sancte.** A helybeli rkath. főgimnázium az iskolai évet az idén Kisasszony napján ünnepélyes isteni tisztelettel nyitotta meg. Az ünnepi szent misét Püspök urunk ő excelenziája tartotta fényes segédlettel. Ugyancsak a kegyelmes úr tartotta az ünnepi szónoklatot is, melyben a hívőket, de főleg a tanuló ifjúságot a Szűz Anya iránti tiszteletre buzdította. Majd beszéde végén kérte az ifjúságot, hogy az őt ért magas kitüntetés alkalmából mondjon le minden külső tisztelgésről, hanem inkább inádkozzék az ő lelkéért, hogy magas méltósága mellett se feledkezzék meg egy pillanatra se magasztos feladatáról. Az ünnepi istentisztelet után, az ifjúság a gimnáziumba vonult, hol Pál Antal igazgató megnyitó beszéde után, meghallgatta az iskolai szabályzatokat. Az iskolai évnek illetően hivatalos megnyitása után a tanártestület igazgatójánál tisztelgett, kit Zlamál Á. melegen üdvözölt a tanártestület nevében.

— **Gyászmise.** Boldog emlékü és felejthetetlen Felséges Asszonyunk Erzsébet Királyné megrendítő halálának szomorú évfordulója napján szeptember hó 11-én a székesegyházban ünnepélyes gyászmisét tartottak. A gyászmisét Püspök Ur Ó Nagyméltósága díszes segédlettel tartotta s azon a katonaság és a hivatalok tisztjei, úgyszintén a tanuló ifjúság tanítóikkal együtt és a társulatok is részt vettek.

— **Jubileum.** Egy szép és magasztos ünnepségnek voltak tanúi a marosportusi róm. kath. hívek. Folyó hó 9-én tartotta e községnek érdemekben megőszült s mindenki által becsült lelkésze 50 éves áldozópapi jubileumát.

— **Halálozás.** Timár Károly vízaknai földbirtokos, 1848—1849-iki honvédtiszt s a nagyszebeni ev. ref. egyházmegye nyugalomba vonult főgondnoka életének 82-ik évében hosszas szenvedés után szept. 8-án megszűnt élni. A holttestet folyó hó 9-én d. e. 3 órakor Marosszentkirályról, a hol fiánál lakott, a végső tisztesség megadása után Vizaknára szállították a családi házba, honnan 10-én d. u. 4 órakor az ev. ref. sírkertbe hitvese mellé helyezték. A jó öreg fia Timár János birtokos és czukorgyári igazgató, menyé Gidófalvy Gizella és hat unoka siratja. A megboldogultat minden ismerőse a legbelsőbben tisztelte és szerette s a társadalom kiváló figyelemben részesítette.

— **Primicia.** Kun László, a gyulafehérvári főgimnáziumnak volt derék növendéke, aki a theológiát a bécsi Pázmáneumban végezte, s kit fiatal kora miatt csak pápai engedéllyel szentelhetett fel püspök urunk önméltósága, f. hó 3-án tartotta első szent miséjét Marosújvárt. Manuduktora Magdó Mihály oda való plebános volt. A szent misénél Zlamál Ágost, Csiky Miklós főgimn. tanárok, Forster János, Sólyom Géza és Petri József segítettek.

— **Esküvő.** Dr. Deutsch Máttyás, magyarigeni orvos f. hó 17-én d. e. 10 órakor a budapesti dohány-utcai izr. templomban tartja egybekelési ünnepélyét Spiró Szidikével, Spiró Albert budapesti lakos leányával.

— **Sötét világosság; hustalan hus; és viztelen viz.** Ilyen abszurdumok között él városunk polgársága, a mely pedig jól, sőt nagyon is jól megfizeti mind a hármát. Megfizeti olyan méreg-drágán, miként sehol máshol meg nem fizetik.

Hát vajon nem igaz, hogy a „sötét világosság“ fizetjük meg 8—11 fillérrel. Tessék megnézni holdtalan éjjelen a város utcáit, a világító testek alig pislognak és a fasorok még ezt a pislogást is felfogják. És bár kértük a lámpák áthelyezését az utca másik oldalára s bár azóta a poznákat itt-ott kicserélték, kérésünket még se vették figyelembe. Vagy tessék megnézni a lakások világítását!

Hát vajon nem igaz, hogy „hustalan hust“

eszünk 120 fillérért? Tessék csak benézni azon nagy on úri konyhákba, a hol még kibírják a 120 filléres marhalus vásárlását, hogy valjon nem valami bőrféle fő-e a fazékban hus helyett! Az előljáráások már itt-ott intézkedtek, hogy olcsó hushoz jusson az adófizető polgárság, de a mi más helyen lehet, az nálunk mind lehetetlen dolog!

Hát valjon nem igaz, hogy „vitztelen víz” jut ki a mi osztályrészünk képpen? Tessék csak benézni a 20%-os községi adópótlék mellett, hogy mit isznak víz helyett a polgárok! A kinek bora van és bírja a zsebe a drága ásványvizet, az akár kell, akár nem kell, ezekkel kénytelen élni. Hát a kinek nincs pénze ezekre a drágaságokra? Az víz helyett ihatik az Ompolyból Zalathnáról lehozott különféle salak-oldatokat, a Marosból Marosujvárról lehozott sőtörmelék-oldatot, a városi kutakból pedig saletrom és szerves anyag-oldatokat. Víz, valódi éltető vizet csak a sipótokból ihatnék a lakosság, ha volna módja hozzá, hogy ennek a víznek hordására egy egészen különálló eselédet fizethessen, mert ott még ma is a eselédék sokszor félnapokat töltenek el.

És tessék kinézni az utcára, hogy a tisztogatásért fizetett filléreinket mivel jutalmazták? Hát porral, hogy legyen a mit a vitztelen vízzel lemoshassunk, mert még a rossz vízből se jut az utcára. . . . Hát ilyen az élet, a mi életünk!

— **Parcellázás.** Mint hírlík, gróf Teleky Ádám a marosujvári fürdő szomszédságában levő nagy kiterjedésű szántóföldjét legközelebb parcelláztatja és darabonként áruba bocsátja. Ha himni lehet ezen hírnek, úgy dicséret illeti a nemes gróf elhatározását. Ez a földterület volt eddig is akadály, hogy Marosujvár egészségesen nem terjeszkedhetett, fürdőügye nem fejlődhetett. Ennek az állapotnak a föld parcellázása tüstént véget fog szakítani.

— **Az iskolai év megnyitása.** A nagyenyedi Bethlenkollégium új iskolai évének megnyitása f. hó 6-án történt meg. Imát mondott Zajzon János vallás-tanár; énekelt a tanítóképző daloskara. Fogarasi Albert rektor emlékbeszédet olvasott fel hídvégi gr. Mikó Imréről, a kollégium egykori nagy hírűtűdős főgondnokáról, kinek zágoni szülőházát éppen e napokban jelelték meg születése 100 éves fordulóján. Az emlékbeszéd után az új helyettes tanárok: Becző Gyula, Csaplár Aladár, Király Sándor, mint internátus-felügyelők tettek esküt kötelesegeik hű teljesítésére. A Szózat hangjai zárták be a lélekemelő szép ünnepélyt.

— **Templom-avatás.** A tövisi izraelita hitközség templomának felavatási ünnepélyét 1905. évi szeptember hó 19-én délelőtt 9 órakor tartja meg, melyre a hitközség nevében Löwe Dezső elnök és Kaufmann Gyula jegyző, meghívókat bocsátottak ki. A felavatási ünnepélyen a tóra tekercseknek az új templomba vitelekor a beszédet Wézel Albert tordai főrabbi, az örök mécses meggyújtásakor a beszédet Marton Miksa dicsőszentmártoni főrabbi, míg az ünnepi beszédet Fischer Sándor gyulafehérvári főrabbi fogja tartani, az énekeket a gyulafehérvári izr. templomi énekkar Duldner József kántor vezetése alatt fogja előadni.

— **30 éves tűzoltói jubileum Alvinczen.** Az alvinczi önk. tűzoltó egyesület folyó hó 10-én ünnepelte fenállásának 30 éves jubileumát. A jubileumra a délutáni vonattal kiment a gyulafehérvári önk. tűzoltó egyesület küldöttsége is, kik már ott kapták a szászvárosi önk. tűzoltóknak a kiküldöttségét. A vasútnál az alvinczi tűzoltó egyesület várta az érkező fehérvári vendégeket. Zene szóval bejárták az egész községet, ezután éremkiosztás volt. Felolvasták József Ágost főherczeg üdvözlő sürgönyét, mire díszmenet következett. Dr. Vajna alvinczi körorvos üdvözölte az alvinczi egyesület tagjait s annak derék alparancsnokát Teleky Dezsőt. Ezután a gyulafehérvári önk. tűzoltó egyesület nevében Dr. Roska Miklós üdvözölte a jubiláló egyesületet. Az ünnepség után táncz következett s tartott reggelig. A szászvárosiak az estéli, a gyulafehérváriak meg az éjjeli vonattal eltávoztak.

A legdrágább tőke.

Egy fenkölt fejedelem egykor ezen szép szavakat mondta: „Az ember az állam legdrágább tőkéje” és ő ezen mondásával bizonyára már indirekt sok oly alkotás létrehozását célozta, mely a köznek egészségügyi vagy humanitárius irányban értékes és hasznos szolgáltatásokat teljesített. A legbiztosabb eszköz az emberben rejlő értékes tőkét teljes erőre és fejlődésre hozni, abban áll, hogy már a gyermeknek a legzsengőbb csecsemőkorban a leg gondosabb ápolás által egy egészséges és erőteljes fejlődést biztosítunk. Ez első sorban az által érhető el, hogy a fiatal gyermeknek minő tápnemet adnak. Az újszülött gyermek életét hány ezerféle betegség fenyegeti, melynek táplálkozása az anyáknak legnagyobb gondját képezi! Hány sok gyermeknek hiányzik a legtermészetesebb és ezért a gyermekszervezetnek leg-

tak. Meg kell dicsérnünk Golgóczy János gyulafehérvári önk. tűzoltó egyesületi karmestert, ki a tűzoltó zenekart tudásával és szorgalmával oda vezette, hogy a zenekar most egészen jól játszik s az ember szívesen meg is hallgatja őket.

— **Pórus járt tolvaj.** Folyó év szeptember 7-én éjjel 1—2 óra között helyi lakos Kopacz Lajos padláson volt tyukjai lármájára felébredt s neje az ablakon kinézve észrevette, hogy a padlásról egy ember jött le. Erre nevezett a szobából gyorsan kimenve, az embert, — aki a szomszédságban levő temetőbe ment be, — üldözőbe vette. Az ember a lopott és egy átalvetőbe helyezett tyukokat a temető szegletébe lerakta s ezután a temető ajtó mellé húzódott s midőn azon K. L. beakart menni, egy bottal fejbe ütötte úgy, hogy a fején súlyos sérülést ejtett. K. L. lélekjelenlétét nem veszítvén el, a magával hozott vasvillával védekezett s avval a támadót fején ütve megragadta, leteleperte s azon helyzetben tartotta, a míg két szolgálatot tevő rendőr a helyszínére érkezett, a kik a tettest a rendőrségre kísérték a lopott tyukokkal. A rendőrségen meg lett állapítva, hogy a tettes ompoitzi Luka Juon jó módu paraszt gazda, aki a városi kórházba szállítattott, a hol másnap sebeiben — kőponya csont törésben — elhalt.

— **Modern tápítal.** Idegesség, álmatlanság, vészegénység, étvágytalanság ellen leginkább a Herkules-sört használják ujabban, mert e kitűnő malátatápsor különlegesség hatásos hízaló is; gyengélkedőknél, lábadozóknál kiváló erősítő és e mellett nagyszerű asztali ital. Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. Nagyban: Herkules-sőrfőzde, Budapest, VII., Bethlen-tér. 3. honnan postán 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel küldenek.

— **Országos vásár.** Az idei őszi állatvásár szeptember 27., 28. és 29-én tartatik meg. Az országos kirakodó vásár szeptember hó 30-ika helyett október hó 3-án fog megtartatni.

— **Fazekas iparosok figyelmébe!** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a fazekas kisiparosok figyelmét felhívja arra a körülményre, hogy az 5%-os mázagbeszerzési árkedvezmény az oly helyeken lakó iparigazolvánnyal bíró fazekas iparosokra is kiterjesztetett, a hol sem ipartestület vagy társulat nincsen, ha a községi előljáráóság igazoló aláírásával ellátott bejelentésen a jövő évi szükségletüket a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarával folyó hó 25-ig közlik a mennyiséggel, minőség és beszerzési hely és időpont megjelölésével.

— **Pályázati hirdetmények** a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához ujabban a következők érkeztek: Szamosujvári kir. járásbíró: 205 köbméter hasábos bűkk tűzifa szállítására (X./3.) Marosujvári m. kir. főbányahivatal: 6000 ürköbméter usztatlan hasábos bűkk-tűzifa szállítására X./2. Kolozsvári es. és kir. katonai élelmezési raktár: 600 métermázsa kocsz és 200 métermázsa kocszen szállítására IX./20. M. á. v. igazgatóság: villamos izzólámpák szállítására IX./16. M. kir. áll. vasgyárak kp. igazgatósága: 1. festékanyag-szükségletre IX./20; takaróponyvák és bőrhajtószijak szállítására X./10. M. á. v. üzletvezetőség Budapest-balpart: pályafentartási faanyagok szállítására IX./26. M. á. v. üzletvezetőség Arad: fagygyu szállításra X./10. Kereskedelemügyi m. kir. Minister: Bereg vármegye Szolyva község vasuti állomásától 9 km. távolban újjaépítendő Nagy Pinya patak hid vasfelszerkezeti munkálatainak biztosítására szeptember 20. pályázati határnap. Ezen hirdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Nyilttér.

Henneberg-selyem csak közvetlen, fekete fehér és színes 60 kr.-tól egészen 11 frt. 30 kr. méterenkint blouzoknak és ruháknak való. Bérmentve és **megvámolva** házhoz szállítva. Dús mintaválaszték posta fordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

hasznosabb tápszere, az anyatej, mert az anya nem képes gyermekét maga szoptatni. És ha még azon tény is hozzájárul, hogy a körülmények dajkát tartani nem engedik meg, úgy a kis teremtes a legrosszabb veszedelemnek van kitéve, főleg városban, hol az élelmszer meghamisítása napról-napra borzasztóan terjed, hol még a vagyonosabbaknak is nehéz, gyakran lehetetlen lesz, különösen a tejet illetve, mindig az egyforma és mindig az abszolút tiszta, minden hozzátételtől mentes és hamisítatlan tejet kapni. A csecsemő zsenge gyomrának pedig semmi sem veszedelmesebb, mint hamisított; vagy minőségében gyakran változó tej. Gyomor- és bélhurut, hányhasmenés azonnal beállanak és igen gyorsan a kevés ellenállóképességnél, mely a kis testben létezik, katasztrófára vezetnek. Bár már sok szer feltaláltatott és készült, mely az anyatej pótlását, mint a tehéntej hozzátétele szolgálja, a nélkül, hogy a leg-

Sz. 5663—1905 tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Julia gyulafehérvári takarékos és hitelintézet végrehajtónak Bogdán Péter metesdi lakos végrehajtást szenvedő ellen 100 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a metesdi 74. számú telekjegyzőkönyvben A + 1—13. rsz. alatti ingatlanra összesen 856 kor. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1905. évi október hó 4-én** d. e. 9 órakor Metesd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3335. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1905. évi augusztus hó 4-én.

A kivonat hitelességét igazolja:

Bohuczky János kir. tlkvi kiadó.

Sz. 6596—1905. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a balázsfalvi takarékpénztár végrehajtónak Popa Tódor végrehajtást szenvedő ellen 139 kor. 48 fl. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a székási 6. számú telekjegyzőkönyvben A + 1—18. rszám. alatti ingatlanokra összesen 766 kor. 11 fl. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1905. évi október hó 10-én** d. e. 9 órakor Székás községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3335. sz. alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1905. évi augusztus hó 24-én.

A kivonat hitelességét igazolja:

Bohuczky János kir. tlkvi kiadó.

— Meghízható és szorgalmas —

ü g y n ö k ö k

olyan vidékről, **a hol a szőlő megtermem** és szőlőműveléssel foglalkoznak és a hol a filoxera pusztításait már megkezdte vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellőkeresetre tehetnek szert, ha címüket közlik **Hegyi Lajossal Budapest, Király-utca 13. I.**

Tisztításhoz csak

Globus
tisztító kivonatot

használjunk
legjobb tisztítószer
a világon

Árverési hirdetmény.

Az Erdélyi Püspöki Uradalom tulajdonát képező alantírt **rév és hidvámsszedési** jogok bérbeadása tárgyában **1905. évi október hó 1-én d. e. 10 órakor** az uradalmi jószágigazgatóság irodahelyiségében (Gyulafehérvár, vár, Mikó-utca 1. sz.) nyilvános árverés fog tartatni.

Árverés tárgyát képezendik: 1. A drombári hid, — 2. A csügedi rév, — 3. A tátói rév — vámszedési jogok **1906. évi január hó 1-től** kezdve 1908. december 31-ig 3 egymásután következő évre.

Az árverés nyilvános, — azonban zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak fenti határnapig, utóbbiak az árverés megkezdése előtt felbontatnak és nyilvánosan közöltnak.

Reflektánsok az összes jogok bérletére együtt vagy külön-külön is tehetnek ajánlatot.

Bánatpénzként a drombári hidra 800, a többi révjogokra 200—200 korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban leteendő. Bérlet tartozik az első évre eső egész haszonbéri összeget óvadékképpen letenni, illetve bánatpénzét e célra megfelelően kiegészíteni.

A haszonbér negyedévi egyenlő részletekben előre fizetendő.

Az uradalom fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők körülményeit mérlegelve, az ajánlatok közül szabadon választ-hasson.

A kötendő haszonbéri szerződés részletes feltételei alólírt jószágigazgatóságnál betekintheők.

Gyulafehérvárt, 1905. évi augusztus hó 30-án.

Az Erdélyi Püspöki Uradalom jószágigazgatósága.

Sz. 5917—1905. tllkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közírré teszi, hogy Dr. Fried Ármán ügyvéd által képviselt Kohn Adolf végrehajtatonak Lugosán Miklós gyulafehérvári lakos végrehajtást szenvedő ellen 38 kor. 88 fl. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a m. portusi telekjegyzőkönyvben A + 1. rsz. alatti ingatlan összesen 850 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlan **1905. évi szeptember hó 29-én d. e. 9 órakor** gyulafehérvári kir. tszék mint tllkvi hatóság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékoztok tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3335. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1905. évi augusztus hó 19-én.

A kivonat hitelességét igazolja.

Bohuczky János
kir. tllkvi kiadó.

Mühle — „Őszi árjegyzéke“,

mely mindazt tartalmazza, mire a birtokosnak, úgy a kertésznek is őszön szüksége van, mint: magvak, — virághagymák, — szobákban virítók, — pálmák, — japán Chrysanthemumok, — rózsák, — rózsaszálgyalok, — gyümölcs- és díszfák, — hogyárok, kiváltképpen szamócák sib. és kívánatra **ingyen** megküldetik.

Minden egyes megrendeléshez a legújabb kertészeti kézikönyv „**Mühle-Őszi termesztémények**“, mely mindazon tudnivalókat tartalmazza, minek az ősz folyamán meg kellene történnie, hogy téli és tavaszi virágokat miként kell nevelni, — növényeket, rózsafákat stb. őszön előnyvel, hogy lehet ültetni stb. — Vásárlóim, kik a tavaszi új kertészeti kézi könyvet „**Mühle tanácsadója a kertművelésben**“ még nem kapták volna meg, ezek az őszi megrendelések alkalmával ezt kérni méltóztatassanak. E kiadmányom sem lesz külön elárusítva, csakis b. vevőim kapják meg ezt.

MÜHLE VILMOS

es. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Gyulafehérvárt, a Bothlen Gábor-utca legszűk részén ekvő Darnóczi-féle házastelek eladásával ezen lap kiadóhivatala bízott meg. Érdeklődők itt bővebb felvilágosítást nyernek.

A hajós-utczában 40. házszám alatt levő nagykiterjedésű

házastelek,

mely majorságnak is alkalmas, **kedvező feltételek mellett eladó.** Értekezhetni ott a tulajdonossal, vagy e lap kiadóhivatalában.

Eladó házas telek.

Gyulafehérvárt, az első városrészben, a Szent-Mihály-utczában 37-ik szám alatti házastelek, mely áll **3 szobából, konyhából, kamrából, kis virágos és nagy veteményes kertből,**

örök áron szabad kézből eladó.

Értekezhetni **Schwarz Áron** tulajdonossal főtéri üzletében vagy e lap kiadóhivatalában.

Fischer és Társa faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye.)

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 800.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban

készlet 1 millió.

Gledicsia

legjobb kerítésnövényben kétünk 1 millió.

Akácza,

erdősítésre alkalmas 1 millió. Diszcszerjék, sétatér, magános fák.

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Értesítés.

Van szerencsém a n. érd. helybeli és vidéki hölgyközönséget tisztelettel értesíteni, hogy Gyulafehérvárra költöztem és

női ruhakészítő szalonomat

megnyitottam.

Elvállalok **utcai és szalon női ruhák elkészítését a legdivatosabb kivitelben, jó ízléssel és jutányos árban.**

Több éven át a női ruha készítés terén szerzett tapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a legfokozottabb igényeknek is képes vagyok megfelelni.

Kérve a n. érd. hölgyközönség becses pártfogását, vagyok

tisztelettel

Hirsch Janka.

Báthori-utca 10. sz. alatt.

Tkts. Mánassy István úr házában.

Nyavalyatörés.

Ki nyavalyatörés, göres és más idegen állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. Hafftyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

pénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3335. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága,

Gyulafehérvárt, 1905. évi augusztus hó 23-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuczky János kir. tllkvi kiadó.

Az ipar csodája.

Csak 7 koronáért készítek mérték után egy remek szabású divatos férfinađrágot egy csódtömegből származó nagyon finom és tartós fekete, sötétke, szürke vagy barna posztóból. Mértéknek elegendő a nađrág belső hossza és a hasbőség. **Lichtmann Sándor**, szabó-mester, Budapest, Rottenhiller-utca 4/B. félmelet. Vidéki rendelések, pontosan eszközölnének utánvétellel. 2 nađrág rendelésnél bérmentve. Minták a nagy költség miatt nem küldetnek.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ

— AZ EGYEDŰLELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER. —

— LERAKAT: ID. MISSELBACHER J. B. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT. —

Nagynyedi m. kir. pénzügyigazgatóság.

Sz. 34193/1905.

III.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. pénzügyminiszterium 1905. évi 22162. számú rendelete értelmében az itteni 32232/1905. számú **Arlejtési hirdetményt oda módosítom**, hogy az abban körülírt feltételek mellett **1905. évi október hó 12-én** csak a **dohány nagy áruda** fog betölteni, tehát ajánlatok egyedül erre tehetők.

Nagynyed, 1905. szeptember hó 2-án.

Róka, s. k.
kir. pénzügyigazgató.

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember insolvenzia jelentés nélkül jogi tanácsos közreműködésével rendez. A szükséges fedett egyezkedési hitelek megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

Bleier Fried és Társa

budapesti bejegyzett cég, Budapest, Erzsébet-körút 25.

SIKERÜLT

ezer vég fekete és sötétkék nagyon finom posztót és kamarn szövetet egy csődbejutott posztógyárostól pótom áron megvenni; ez okból szétküldünk vidékre utánvételt a fenti szövetekből egy teljes férfiöltönyre elegendő

= 3 métert csak 5 frtért. =

Országos Posztó kiviteli Áruház,

Budapest, Rottenbiller-utca 4/B. Főemelet.

Minták a nagy forgalom miatt nem küldhetők.

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy külcsszappan)

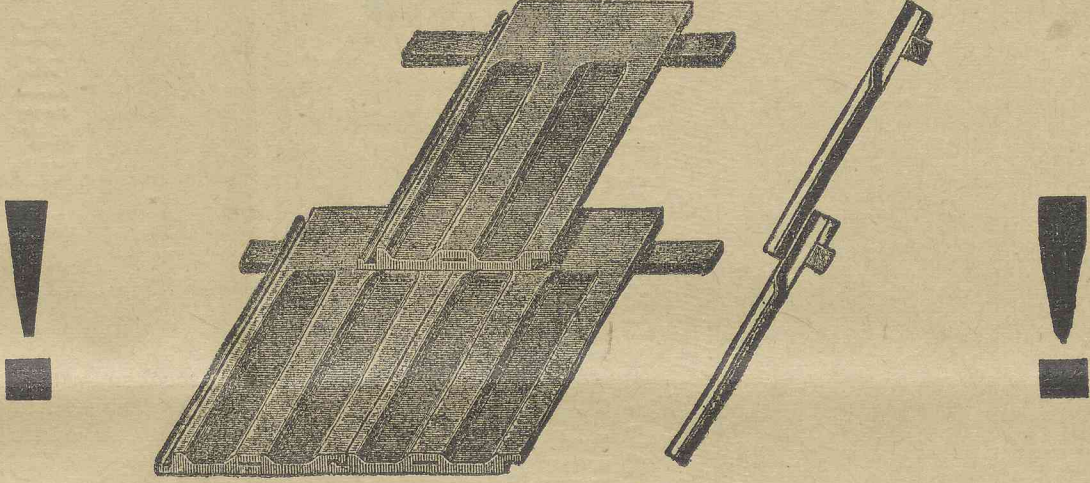
pótol

Kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Schwartz Henrik gőztéglagyár

SZÁSZRÉGEN.

13.393. számú magy. szabadalom.

Sima átfedési felületű horonycserép. A jelenkor legtokéletesebb tetőcserepe. Tökéletes vízmentes fedés. Gazdagon mélyített vízcsatornák, a viznek gyors lefoiyására. Biztosított oldalszegély. Teljes biztosság vihar ellen. Könnyű súly, tehát csekély tetőmegterhelés. Négyzetméterenként 15 drb., ennek súlya csak 33 kg. Versenyképes szolid árak.

Gyors szállítás.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fil.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. CZEKNÉL GYULAFEHÉRVÁR.

Marosvásárhely: ANT. STAIBL. Szászrégen: C. TRAUGOTT KOSCH.

Zománczozott edényt

kiváló minőségben, mégis bámulatos olcsó árban, mint: 6 lábost és 6 fazekat különböző nagyságban 1 frt. 83 krért, 6 egész nagy főzőfazék és 6 egész nagy főzőlábos 3 frt. 47 krért. és egy mosdókészlet, mely 1 lavor, vizesveder, mosdókanna, éjjeli, szappantartó és fogkefetartó, összesen 6 drb. 2 frt. 93 krért, ingyen csomagolva utánvét mellett szállítok.

WEISZ B. gyári raktár, Budapest, Csengeri-utca 72.

Első styriai kötőgép-gyár

FOGL J. L. műgépész

Magyarországi képviselő és raktár.

Budapest VI. Teréz-körút 20.

A leghíresebb kötőgépek tömlőzárral, házi és ipari célra, részletfizetésre is kapható:

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép- és kerékpár-javító-műhely.

Tanítás ingyen.

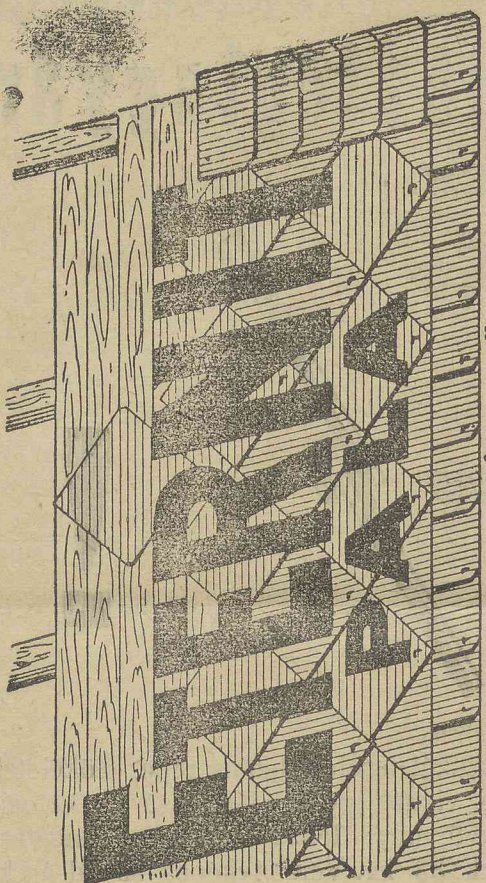
Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassai PORTLAND-CZEMENT-gyár

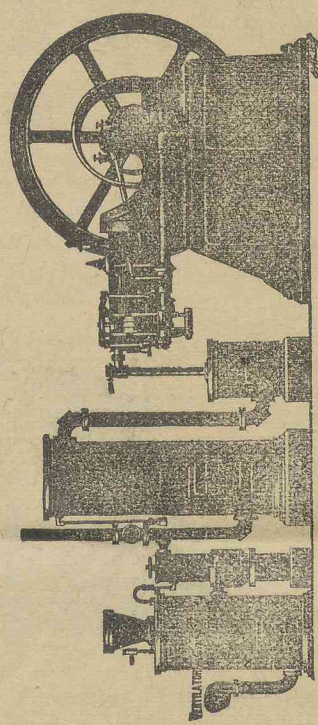
BRASSÓBAN.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégénél.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HAISCHEK LAJOS
BUDAPEST-VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin- és petrolaum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemi költséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Cs. és kir. udvari műasztalosok, kárpitosok és diszítők
Fodor Mihály utódai
BUDAPEST
f. évi május 1-seje óta
kizárólagosan: **IV., Váci-utca 24.**
Interieurs. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár
távolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszerkészítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvóhangszer, húr stb. stb., míg Reményi legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről Király-utca 58. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és czimbalmok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szakszertűen és olcsón.

Amerika.

= Indulás minden szombaton Havreből. =
Francia vonal.

Kényelmes, gyors utazás. Kifutó ellátás borral és likörrel. Menetjegyek minden amerikai vasúti állomásnál. Eredeti árakban. Bővebb felvilágosítás azonnal kapható díjmentesen és bérmentve:

Französische Linie
Wien, IV. Weyringerg. 8.

A vegyileg megvizsgált, amellel hatóságilag az arzénre ártalmatlannak talált

SZÖRVESZTŐ
eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arczszőrt gyökerestül, anélkül, hogy az arczbőrnek legkevésbé is ártana és az arcnak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot.
Ára 7 korona.

Videki megrendeléseket diskretnen utánvét mellett eszközöl:
Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Képviselő kerestetik

uj világítási készülékek eladására. Hor-dozható és állandó házi készülékek, kerti-lámpák, kézi-lámpák, kézi- és asztali-lámpák.

Könnyen eladható olcsó fogyasztási cikkek.

Ájánlatok referenciákkal „Képviselő 554.” alatt

Haasenstein és Vogler céghez
Budapestre intézendők.

EGÉSZEN INGYEN VÁSZNÁKAT

nem kapni sehol, de sikerült nekem több ezer vég **Oyama-vásznat** kitűnő minőségben megvásárolni, melyek úgy fehérneműkre valamint ágyhuzatokra nagyon ajánlatosak és azokat kb. 30 rőfös végekben majdnem ingyen és pedig:

1 vég Oyama-vásznat jó minőségben	3 frtért
1 „ „ „ finomabb minőségben	4 „
1 „ „ „ legfinomabb minőségben	5 „
1 „ 50 rőfös kiváló minőségű Oyama-vásznat frt.	7.50
1 „ damas kgradli legfin. minőségben	5.50
1 „ lepedő vászon, nagyon tartós	4 frtért.
1 „ Oxford, sötét és világos színben nagyon erős, férfinagynak és ágyhuzatokra	5 „
1 „ Kanavász, rózsá, sötétkék, világoskék és piros, lila csikókkal nagyon jó minős.	4 „
1 „ Kanavász, rózsá, sötétkék, világoskék, piros, lila csikókkal kiváló jó, finom minős.	5 „
1 „ Chiffon nagyon jó minőségben	4 „
1 „ „ „ legfinomabb minős.	5 „
1 drb. női ing finom vászonnál, disztitve	50 krért.
1 „ „ szépen disztitve bármely nagyságban, kiváló finom vászonnál	75
valamint damasz és kávésterítkeket	2-4 frt.

csak én szállítotok ingyen csomagolás utánvét mellett.
WEISZ B., Budapest, VI. Csengeri-utca 72.

Jövedelmező mellékkereset.

500—600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatású egyén, aki törvényesen megengedett állam- és nyereség-sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándézik foglalkozni. Ajánlatok intézendők:

== Fővárosi Váltóüzlet Társaság ==

Adler és Társa céghez

— Budapest, V. Nagykörönd-utca 13. —

Az óvatos szőlőmivelő

nem fényes árjegyzékből, hanem az anyag személyes megtekintése által tájékozta magát, honnan fedezze az ojtvány szükségletét. Saját érdekében ne tessék elmulasztani a megyesi állomás közelében fekvő ország-híres ojtványtelepet meglátogatni, mire tisztelettel meghívja

az „Erdélyi első szőlőajtványtelep” tulajdonosa

Ambrosi Mihály

szőlőnagybirtokos, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlőszeti bizottság elnöke.

+ SOVÁNYSÁG. +

Az egyedüli eredménytől kísért szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtappra. Soványok tartós, szép telt testidomokat nyernek. Hőgyek remek keblet. 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért Jótállás. Verszegénység, sápkór, idegesség és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen szer. Kiténtetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt. 10 kr. Használati utasítással.

Főraktár: **Zeisler Mór V.**

Budapest, VII. Podmaniczky-utca 61. II. 20.

Figyelem! Valódi csakis szivartatvány.
Mi a szósz?! . . . A papa megengedte, hiszen **Jakobi-féle antinikotin-cigaretta-hüvely.**

Eredeti erdélyi hegyiborok

a Teutsch József B.

— cs. és kir. udvari szállító pinczejéből —
SEGESVÁRT.

== EREDETI ÁRAKKAL. ==

RAKTÁR:

Id. **MISSSELBACHER J. B.-nél.**

Gyulafehérvárt.

Elsőrendű

Csemegeszőlőt

5 kilós ládában 1.60 frtért,

befőzésre

== ringlót és körtét ==

1.40 frtért,

válogatott vegyes gyümölcsöt válogatott

zsardinet-nek

== remek szép 1.50 frtért, ==

paradicsomot, ugorkát, káposztát 1.20 frtért,

ananász- és görögdyinyét 1.25 frtért szállít:

SZABÓ GÉZA

gyümölcskertészete **Csongrádon.**